

13 בדצמבר 2006
כב' כסלו תשס"ז

חוזר כללי/ 284/06
חוזר אמהות/ 1392

אל: מנהלי סניפים
מנהלי תחום גמלאות
מנהלי סניפי משנה
מנהלי מחלקות/ ממונים גמלאות אמהות
פקידי תביעות אמהות
פקידי דלפק קדמי

הנדון: הענקות מטעמי צדק – גמלאות האמהות

1. כללי

סעיף 387 לחוק מאפשר למוסד לביטוח לאומי, לפי שיקול דעתו, לתת הענקות לאדם שתביעתו לגמלה אינה מזכה אותו בתשלום, כאשר בגמלאות האמהות מדובר באחת מהסיבות שלהלן:

- א. אי הזדקקות לאשפוז לפי סעיף 42 לחוק
- ב. פיגור בתשלום דמי ביטוח לפי סעיף 50 לחוק (הן בדמי לידה והן בגמלה לשמירת הריון)

ההענקה תוענק על פי הכללים ובשיעורים שנקבעו בתקנות הביטוח הלאומי (הענקות מטעמי צדק) תשל"ה-1975.

2. בחינת הזכאות להענקה

הענקה מטעמי צדק תיבחן רק לאחר שנמצא כי תובעת הגמלה נדחתה על ידי המוסד, בשל אחת מהסיבות המפורטות בסעיף 1 שלעיל. דחייה בשל טעמים אחרים אינה מאפשרת הפעלת הוראות סעיף 387 לחוק.

הענקה תבוא במקום הגמלה לפי חוק שנדחתה.

משנמצא כי אכן דחיית התביעה לגמלה היא בשל אחת מהסיבות האמורות יבחן באם אחד התנאים למתן הענקה המפורטים בתקנה 3 לתקנות בדבר הענקות מטעמי צדק חל על מבקשת ההענקה או בן זוגה.

היה ואכן אחד התנאים המפורטים בתקנה 3 חל על מבקשת ההענקה או בן זוגה, יערך מבחן הכנסות על פי הכללים המפורטים בתקנה 4 לתקנות האמורות.

3. התנאים למתן הענקה

התנאים בהם ייתן המוסד הענקה במקרה שלא אושפזה יולדת או נבצר מהמבוטח לשלם דמי ביטוח לפי סעיף 50 לחוק מפורטים בתקנה 3 לתקנות בדבר הענקות מטעמי צדק והם:

- (1) מחלה או תאונה
- (2) מאסר או מעצר
- (3) פסלות לדין או פשיטת רגל
- (4) שירות בצבא הגנה לישראל
- (5) הימצאות בארץ אויב או בארץ שאינה מאפשרת מגע חופשי עם ישראל
- (6) תנאי מלחמה או פעולות אויב
- (7) אסונות טבע או תנאי אקלים החורגים מהרגיל
- (8) רישום גיל לא נכון שתוקן על פי פסק דין ....
- (9) מסירת מידע לא נכון מאת עובד המוסד שפעל בתפקיד
- (10) סיבה אחרת שלפי שיקול דעת המוסד מקורה בנסיבות שלא היו תלויות במבקש הענקה בתום לב והמוסד שוכנע ששורת הצדק מחייבת מתן הענקה

4. מבחן הכנסה לפי תקנה 4

היה ונמצא כי מבקשת ההענקה או בן זוגה עונים על אחד מהתנאים שבתקנה 3 ייבחן גם אם עונים למבחן ההכנסות כמפורט בתקנה 4.

יש לציין כי המושג "הכנסה" הוגדר במפורש בתקנה 1 לתקנות בדבר הענקות והוא:

הכנסה של מבקש הענקה **לרבות** הכנסת בן הזוג הנמצא עימו למעט הכנסה מהמקורות הבאים:

- * קצבת ילדים
- * הענקות לפי חוק החיילים המשוחררים
- * הוצאות עקב מחלה או נכות של מבקש ההענקה או של התלויים בו ואשר אינן ממומנות על ידי שרותי רווחה של המדינה או רשות מקומית

ייתן המוסד הענקה למבקש הענקה כשהכנסתו הממוצעת אינה עולה על הסכום החודשי הנקוב בלוח ט' לחוק לפי מספר התלויים.

הכנסה ממוצעת לעניין תקנה זו היא הכנסתם הממוצעת החודשית של מבקשת ההענקה ובן זוגה הנמצא עימה במחצית השנה שקדמה לחודש שבו הוגשה הבקשה להענקה.

מי שאינו עובד שכיר, תקבע הכנסתו על הבסיס לפיו משולמים דמי

הביטוח בגביה.

5. הענקה יחסית

מבקשת הענקה שהכנסתה והכנסת בו זוגה לפי תקנה 4 עולה על הסכום הנקוב בלוח ט' לחוק תחושב לה הענקה יחסית. הענקה יחסית תחושב על ידי הפחתת ההפרש בין סכום ההכנסה בפועל לסכום ההכנסה הנקוב בלוח ט' מהגמלה לה זכאית.

בסופו של התהליך, הענקה יחסית תשולם רק בתנאי שהסכום הנוטר מהגמלה אינו נמוך מ-10% מהגמלה לה זכאית מבקשת ההענקה.

6. מועד הגשת הבקשה להענקה

הענקה תינתן בתנאי שהבקשה להענקה הוגשה תוך 12 חודשים מהיום בו נוצרה עילת התביעה לגמלה או מהיום בו נדחתה התביעה לגמלה.

הוגשה בקשה לאחר חלוף 12 חודשים תידחה הבקשה להענקה.

היות ולא תשולם הענקה בעד תקופה העולה על 12 חודשים שקדמו לאחד בחודש שבו הוגשה הבקשה להענקה ייתכן מצב בו הוגשה הבקשה במועד לפי חוק אך לא נותרה תקופה לתשלום בפועל היות ותקופת התשלום בדמי לידה מצומצמת ביותר בהיותה גמלה קיצרת מועד.

ב ב ר כ ה ,
י פ ה מ ר ו ז
מ נ ה ל ת א ג פ ג מ ל א ו ת מ ש פ ח ה

המוסד לביטוח לאומי
שד' ויצמן 13 ירושלים

אגף גמלאות משפחה
ילדים, אמהות ומזונות
